
EVEREST

1318

tamadres.com

ADALET AĞAOĞLU

Ankara'nın Nallıhan ilçesinde doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra ortaokula gidebilmesi için aile Ankara'ya göçtü (1938). Ortaöğrenimini Ankara Kız Lisesi'nde tamamladı. Ankara DTCF'nin Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi (1950). Açılan bir sınavla Ankara Radyosu'na girdi. Kuruluşundan sonra TRT'de çeşitli görevlerde bulundu (1951-1970). TRT Radyo Dairesi Başkanlığı'ndan kurumun özerkliğine el konulması sonucu istifa etti. Öğrencilik yıllarında başladığı yazarlığı başka hiçbir işle paylaşmadan sürdürdü. Radyo ve sahne oyunlarını romanları, öykü, anı ve deneme kitapları izledi. Bu çalışmalarında toplumumuzdaki değişim ve dönüşümlere duyarlı yaklaşımlarıyla dikkat çekti. 1973'te yayınlanan ilk romanı *Ölmeye Yatmak*'tır. Daha sonra edebiyatın diğer türlerinde yazmayı sürdürdü. Değişimler konusunda edebiyatın yapısal durumu bakımından da arayışçı davranarak, kendine özgü anlatım biçimleri geliştirdi.

tamadres.com

ADALET AĞAOĞLU

YAZSONU

tamadres.com

§

Yayın No: 1318
Türkçe Edebiyat: 490

Yazsonu
Adalet Ağaoğlu

Yayına hazırlayan: Didem Ünal Biçicioğlu
Sayfa tasarımı: Atahan Sıralar

© 2014, Adalet Ağaoğlu
© 2014, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.
Bu yapıtın yayın hakkı Adalet Ağaoğlu'nun temsilcisi
Telif Hakları ONK Ajans Ltd. Şti.'den devralınmıştır.

1. Basım: Ağustos 2014
ISBN: 978-605-141-760-8
Sertifika no: 10905

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa sertifika no: 12088
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi, No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110
Fatih-İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
facebook.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

YAZSONU

tamadres.com

I

*“Özlemi fırtınadır,
Bulursa dinginliđi,
Bulur ancak
Kasırganın koynunda.”*

Lermontov

Her Şey kendi doğrusunu bulur.

İçim yineleyip duruyor: Bulur her Şey kendi doğrusunu. Kendi doğrusunu bulur her Şey...

Öf, öf, ne menem bir doğrudur bu, bunca karmaŐık, çok zikzaklı, enine, boyuna, derinliğine sayısız ucu olan?

Bir kimse, neden oltasını, içinde tek balık olmadığını bildiği göle sarkıtır?

Kitaplar, belgeler ve bulgular bize, geçmişte böyle kimselerin yaşadığını kanıtıyor. Bugün de böyle yaşayanlar olmalı. Ne ki, onların yaşamı, henüz aranmaya değecek, bizleri buna dürtecek ölçüde yitirilmedi.

Bana gelince, ben, değil balıksız bir göle olta sarkıtmak, o göl kıyılarında dolaşmaya bile istekli değilim. İyice geliŐmiş

bir roman taslağına dek, bütün tasarılarımı geride bırakmıştım. Sessiz bir deniz kıyısında, katıksız bir dinlence. Bir yaprak, bir dalga, bir solucan gibi doğanın herhangi bir parçası olmak. Günlük yaşamla güncel varoluşumuza karşı geniş, beyaz bir bayrağı çerkeresine kendime sunmak istediğim bu armağan –kumlara yüzükoyun yatıp, gözleri de sımsıkı yumma koşuluyla– nerdeyse kazanılmış bir haktı. Gereğem ise hazır:

Bir gün, bütün bunların nedeni anlaşılacak. Bütün acıların, olmazlıkların üstünü örten giz perdesi kalkacak. Ama şimdi, yaşamak gerek. (...) Zaman geçecek. Bizler sonsuzluğa karışacağız. Yüzlerimizin çizgisi, seslerimizin tınısı bile insanların belleğinden silinecek. Bizden onlara en küçük bir anı kalmayacak. Bu yeryüzünde bir zamanlar kaç kişi olduğumuz da unutulacak. Ne ki, bizim acılarımız, bizden sonra gelenlerin sevinci olacak. Aşk, mutluluk, anlaşma yeryüzünü sarıp sarmalayacak. İşte ancak o zaman, bugünlere yaşamış olanlar sevgiyle, iyilikle anılacaklar. (Müzik!..) İhtiyar musunuz, nasıl da canlı, şen? (İnsan, yok olmak istemiyor. Gelecek insanlar, bir anlam veremedikleri acılarımızı iyilikle anacak olsalar bile; biz bunu düşlesek, buna inansak bile...) Müziğin sesini biraz daha duyabilirsek, bu böyle biraz daha sürerse, sanki, neden yaşadığımızı, yaşarken neden bu kadar acı çektiğimizi kendimiz de anlayacağız. Ah bir bilebilsek!.. Bir bilebilsek!..

İşte böyle; yanımda Çehov, elimde Üç Kızkardeş'in güvercin kanat bilekleri; insan, diyorum, yaşadığı yerlerin de yok olmasını istemiyor. Kendimiz için olduğu denli, geçtiğimiz yollar, içine karıştığımız coğrafyalar için de: Ah bir bilebilsek!.. Bir bilebilsek!..

Şimdi ve gelecek, kafamda artık ancak, yukarda değindiğim bir yaşam parçasının izdüşümü kadar aydınlıktı. O günler. Salt bu işte: Biz yaşayacağız. Bir süre daha. (Müzik!..) O müzik, alttan alta hep duyulacak. Giderek bize yaklaşacak. Tam, bütün notaları

tek tek ayırt edeceğimiz sıra, kulaklarımız artık hiçbir şey işite-
mez olacak. Yaşar gibi yaptığımızı anlayamadan yok olup gide-
ceğiz. Ama bir bilebilseydik, tam o ân işte, ah bir bilebilseydik!..

Müzik yaklaşıyor. Yitişimiz de.

Alttan alta coşkulu vurgularını işitebildiğim müziğe, akla
gelebilecek en kolay başlığı atıp yola koyulmuştum.

Bir kimse, oltasını neden, içinde tek balık olmadığını bildiği
bir göle sarkıtır ve orada, o göl kıyısında oturup saatlerce bekler?

Bir roman tasarısı gibi, önden alınmış kararlar da, –gerekli
gereksizi, iyisi kötüsüyle– kendi doğrusunu bulur. Yaşam, kendi
doğrusunu bulur. Dinlenceye gittiğim yerde, bir gün karşıma
biri çıkacak ve bana, “Her şey olması gerektiği gibi olmaktadır,
efendim” diyecektir.

Sular bizi çağırır. Bizler; yaşamış gibi olanlar ve yaşar gibi
yapanlar; bir av mıyız, avlanan mı? İkisi arasına kesin bir çit
çekilemeyeceğini, bunun, en azından yaşanan zaman içinde tek
bir yanıtı olamayacağını hiç o derece somutlukla algılamamış-
tım. Düşle gerçek arası gelgitlerde; yine de somut. Bir ân. Hep
o ölçüye, ölçüğe sığmaz küçük an’lar... O an’lar içinde ansızın
bir ışık çakar. Işığın düştüğü yer, nesne, zaman; bu ışık çakımına
dek önceden bildiğiniz, algılayıp duyumsadığınız ne varsa hep-
si, rengini, biçimini, derinliğini çarpıtır; dönüştürüp değiştirir.
Nerdeyse elle tutulur ölçüde belirgin tasarılarımızı da geriletir,
örter, siler. Ân, kendi ışığıyla düştüğü yerde, tam kendisi olarak
gerçekleşir. Büyük bir dalganın, kumsalda her şeyin üstünü örtüp
geri çekilmesi gibi, geride yepyeni, öncekine hiç benzemeyen, el
değmemiş bir yüzey bırakarak çekilip gider. O yeni, henüz hiçbir
el ve ayağın değmediği kumsalın yüzeyi, başka bir dalgaya –bir
an’lık, başka bir ışık çakımına– kadar öylece, gözünü dünyaya
ilk açmış bir çocuk bakışı denli saf, lekesiz kalır. Bir ân. Artık

çok şey görmüş, çok şey görmüş olduğu için de, o sonsuz saflığı algılama yeteneğinden yoksun bulunan gözlerimiz, en kısa süreli çakışların gerçekler içindeki en yalın gerçeğini bir yanılsama olarak değerlendirir.

Bir ân. O an'dı işte. Motelin yanibaşındaki, bırakılmış küçük, eski evi bir iki gündür kimbilir kaç kere görmüştüm, ama ancak o zaman, hiç kimsesiz bu evin taraçasında insanlar dolaşmaya başladı. Kapılar açılıp kapandı. Biri, taraçanın altındaki taş merdivenlerden denize indi. Bir başkası, evin yanındaki düzlükte kocaman bir ateş yaktı. Küçük bir kahkaha ıstır gibi oldum. Belki de ince bir ağlayış. Bir müzik. Sonra, ansızın çiçek açan katırtırnakları gördüm. Etlı, diri, kalın yapraklar arasında, neredeyse saydam, üstünde sabah çiyllerinin ışıldadığı, cilalanmış taçyapraklarını usul usul güneşe döndüren eflatun ve sarı çiçekler... Evin bahçesinde, kırık çeşmenin yanibaşında devrilmiş duran duş demiri kalktı –hep aynı ışık çakımında–, yuvasına oturdu. Duşun deliklerinden gür bir su fıskırdı. Sık bir yağmur perdesi altında, boyutları güzel, –kollarının pek diri ve dolgun olmamasına bakılırsa, artık genç sayılamayacak– bir kadın gövdesi gördüm. Üstünde, yeşil-mavi-lacivert, pek az da sarı karışımı, iki parçalı küçük bir mayo vardı. Sular, son güneşlerde yanmış, fazla duru ve pürüzsüz olmayan teninden pul pul akıyordu. Islaklığından ötürü açık kumral mı, sarı mı olduğunu anlayamadığım, ensede kesilmiş saçlarını silkelemiş, ama saçlar, –hep aynı ışık çakımında– yeniden ensesine yapışmıştı. Sırt çizgisi derin...

Su perdesinin ya da yağmurların yıkadığı bir camın gerisinde duran kadın yüzünün gülümsediğini mi, yoksa acılı gözyaşlarıyla mı örtüldüğünü nasıl ayırt edebilirsiniz? Bu kadın da, gülümsüyor mu, ağlıyor muydu?